

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด
อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๕.๒/๖๘๔๘ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ และต่อมาเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้คณะกรรมการต่าง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีชุดเดิมแต่งตั้งไว้ ซึ่งรวมถึง คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือ สถานที่ราชการอื่น ๆ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แต่เนื่องจาก คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือ สถานที่ราชการอื่น ๆ มีความจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องจึงได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ และมีมติเห็นชอบให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้าน ๑ แห่ง ชื่อองค์การบริหาร ส่วนตำบล ๑ แห่ง และชื่อวัด ๕ แห่ง รวม ๗ แห่ง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมติที่ประชุม ดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และได้ก่อนนิติกรรมสัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว

เมื่อคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเข้าปฏิบัติหน้าที่ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้ คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่ง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบและพิจารณา ความจำเป็นในการขอแต่งตั้งคณะกรรมการให้มีผลย้อนหลังอีกครั้ง และกระทรวงมหาดไทยได้มี หนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อยืนยันและขออนุมัติการ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือ สถานที่ราชการอื่น ๆ โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยหรือสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาว่า คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอ เปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ โดยให้มีผลย้อนหลัง ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันก่อนที่คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเข้าบริหารราชการ แผ่นดินได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ย้อนหลัง โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันก่อนที่คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเข้าบริหารราชการแผ่นดินได้หรือไม่

๒. การที่กระทรวงมหาดไทยมีความจำเป็นต้องมีการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ และมีมติให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้าน ๑ แห่ง ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ แห่ง และชื่อวัด ๕ แห่ง รวม ๗ แห่ง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมติที่ประชุมดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และก่อนติดกรรมสัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องจะมีผลทางกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๑๑/๒๕๓๓^๑ ว่า คณะกรรมการหรือคณะที่ปรึกษาต่างๆ ที่มีมติคณะรัฐมนตรีให้แต่งตั้งขึ้น โดยมีใช้เป็นคณะกรรมการหรือคณะที่ปรึกษาตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือตามระเบียบปฏิบัติราชการประจําานั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งในการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อใด คณะกรรมการและคณะที่ปรึกษาต่างๆ ดังกล่าวย่อมพ้นจากตำแหน่งไปพร้อมกันด้วย โดยจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวเป็นการใช้อํานาจในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การแต่งตั้งและความมีอยู่ของคณะกรรมการจึงขึ้นอยู่กับการมีอำนาจบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้ง

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ มิใช่คณะกรรมการที่มีบทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติราชการประจํากำหนดให้ต้องแต่งตั้ง แต่เป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีใช้อํานาจบริหารราชการแผ่นดินแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาถ้อยแถลงให้การเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกัน และผลการพิจารณาของคณะกรรมการก็เป็นเพียงข้อมูลประกอบการพิจารณาของผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงชื่อตามกระบวนการที่กฎหมายบัญญัติต่อไปเท่านั้น การจะมีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด

^๑บันทึก เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งของข้าราชการการเมือง (กรณีที่คณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากนายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๑๑๐๑ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๕๑๑/๒๕๓๓)

อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ หรือไม่จึงขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะรัฐมนตรี เนื่องจากแม้ไม่มีคณะกรรมการดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ก็สามารถทำได้ตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ คณะรัฐมนตรีจึงไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการย้อนหลังแต่อย่างใด และด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาว่า คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการย้อนหลัง โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันก่อนที่คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเข้าบริหารราชการแผ่นดินได้หรือไม่

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เนื่องจากสถานะของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ได้สิ้นสุดลงเมื่อพ้นวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ โดยผลของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ การเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอ และตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ในระหว่างที่ไม่มีคณะกรรมการดังกล่าวจึงต้องเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ดังนั้น หากการดำเนินการเปลี่ยนแปลงชื่อได้กระทำโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วย่อมมีผลตามกฎหมาย

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๒